

det her altså løbe meget, meget løbsk. Men jeg synes ikke, vi skal tale os længere fra hinanden.

Jeg sagde til indledning: Jeg synes, vi skal kigge på tilskuddet til adoption, for jeg er udmærket klar over, at her er der faktisk nogle ret voldsomme udgifter, og der er også en stigning i forhold til, hvad vi tidligere har set. Men der ligger altså også den store andel af udgifterne, som vi ikke kan styre, og som formidlingsorganisationerne ikke kan styre. Derfor skal vi passe på med bare at åbne alle sluser.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Jamen jeg er da meget glad for, at Socialdemokratiet ønsker at snakke sammen om at finde en model, en løsning på den her store opgave. Det synes jeg da ville være meget positivt.

Men så kan jeg til oplysning også sige, at formanden for Adoption og Samfund fortæller, at hvis staten skulle bære de totale udgifter til adoption, som de er i øjeblikket, så ville det være en udgift på 35 mio. kr. om året til adoption. Det er de totale udgifter, som man vurderer det nu i Adoption og Samfund, mens udgifterne p.t. år til kunstig befrugtning er 80 mio. kr. Den udgift ville jo sikkert falde betragteligt, hvis man gav noget mere til adoption, eller hvis man udjævnede den økonomiske forskel.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 46:

Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af børns adgang til skadelige internetsider på computere opstillet i offentlige institutioner og på steder, hvortil der er almindelig adgang.

Af Lone Yalcinkaya (CD) m.fl.
(Fremsat 15/11 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Forskningsministeren (Birte Weiss):

Jeg tror, at langt de fleste mennesker umiddelbart kan identificere sig med det ønske, der ligger bag beslutningsforslaget fra CD.

Det er en helt naturlig, lad mig bare kalde det drift hos mennesker, at de gerne vil forsøge at beskytte deres børn mod oplevelser, der er ubehagelige, og oplevelser, der er skadelige, og der kan jeg da føje til: Det manglede også bare andet.

Så det ønske, der er udtrykt i forslaget her, mener jeg kun, at man kan have sympati for.

Dér, hvor jeg mener vandene skilles, er i vurderingen af, hvorvidt det er muligt, som det anføres i forslaget, at give den beskyttelse af børn på en fornuftig måde, der er lagt op til. For det, det går på, er jo, at alle, der er indehavere af offentligt tilgængelige computere, der er internetadgang til, skal installere et såkaldt filtreringssoftware, som så kan blive slået til, når det er børn, der skal bruge computeren.

Jeg mener som sagt, at det er et sympatisk forslag, men når man graver lidt dybere i det, mener jeg, at indførelse af sådan et påbud rent teknisk vil have en række meget store vanskeligheder knyttet til sig, og jeg tror også, at vi skal være meget opmærksomme på de uheldige bivirkninger, der i øvrigt kan være af forslaget.

Det er jo meget ofte sådan, at man mener, at smart teknologi kan være løsningen på vanskelige problemer, og umiddelbart kunne filtreringsprogrammer godt se ud til at være sådan en smart teknologi.

Når det alligevel ikke er det, er det, fordi programmerne ikke er så præcise, som man kunne ønske sig. På den ene side virker filtreringen ikke over for alle de hjemmesider, som indeholder potentielt skadende materiale, og på den an-

den side – det er måske straks værre – vil filtreringen ofte komme til at blokere for hjemmesider med et yderst relevant og sobert indhold.

Så det, der umiddelbart ser så rigtigt og logisk ud, er næppe anvendeligt, sådan som det beskrives i forslaget. Når jeg godt vil opholde mig lidt ved dette med, at det kan blokere for hjemmesider med relevant og sobert indhold, skyldes det, at hvis vi vil påbyde brugen af filtreringsprogrammer for bedre at leve op til ét område i FN's børnekonvention – det er de artikler, der drejer sig om beskyttelse af børn imod fysisk og psykisk skade, artikel 19 og 36 – så kan man samtidig i den gode sags tjeneste komme til at bryde konventionen på andre områder. F.eks. kan det være artiklerne om børns ret til information og ytringsfrihed. Det er artiklerne 12 og 17.

Størstedelen af de filtreringsprogrammer, som findes på markedet i dag, er jo baseret på registre over adresser på hjemmesider og materialer på hjemmesider, som er blevet klassificeret som uønsket, og i nogle tilfælde fortoner det sig faktisk lidt, hvor inspirationen til denne uønsketthed kommer fra.

Hvis jeg skal opholde mig lidt ved de uheldige bivirkninger af filtrene, så kan man for det første sige, at de kan komme til at spærre for informative eller helt uskyldige hjemmesider, fordi de f.eks. indeholder ord, som på et fremmedsprog bliver opfattet som anstødelige.

Det kan også være sådan, at det kommer til at spærre for hjemmesider, som på helt sober vis beskæftiger sig med emner som f.eks. vold eller fascisme, men hvor ordene nævnes mange gange. De kan spærre for sider med f.eks. dansk seksualundervisning rettet mod unge, fordi det i filtreringsprogrammernes hjemland bliver opfattet som uacceptabelt. Jeg kunne godt nævne en række andre eksempler, men vil nøjes med disse tre her.

De økonomiske konsekvenser ved gennemførelsen af forslaget synes jeg måske ikke er det væsentligste. I øvrigt kan vi overhovedet heller ikke give nogen rigtig kvalificerede gæt på, hvad det ville koste, for det er uklart, hvor mange computere med internetadgang som ville være omfattet af forslaget. Tallet ligger sandsynligvis et eller andet sted mellem 40.000 og 50.000, og det er selvfølgelig en forholdsvis stor opgave, man skulle begive sig ud i.

Det vil sige, at den enkelte institution skal bære udgifterne til anskaffelse og vedligeholdelse af filtreringsprogrammerne, og så skal der være noget personale, som skal føre alderskon-

trol med brugerne og sørge for at slå filterprogrammet til og fra, hver gang en bruger er over eller under den alder, som man ville fastsætte, for at man kunne bruge computeren.

Derudover skal jeg blot sige, at når man vurderer forslaget, bør man selvfølgelig også vurdere effekten af den indsats, som man taler om, i et fremtidsperspektiv. I dag har halvdelen af befolkningen adgang til Internettet fra hjemmet, og det tal forventes jo ifølge alle eksperter at stige.

Når dertil kommer, at de nye tredjegerationismobiltelefoner om kort tid bliver en del af danskernes hverdag, vil der blive adgang til store mængder af internetinformationer direkte fra mobiltelefoner og andre nye mobile apparater.

Så i virkeligheden kan vi forvente, at også børns adgang til Internet vil blive så mangesidig, at det, der bliver sigtet i det her beslutningsforslag, vil have en helt marginal betydning i forhold til børns muligheder for adgang til bestemte typer information på Internettet.

Eller sagt mere enkelt: Det, som det her kommer til at omfatte, vil formentlig i løbet af ganske, ganske kort tid vise sig kun at være et lille bitte hjørne af alle de mange adgangsmuligheder, børnene i øvrigt har.

Så regeringen mener ikke, at et påbud om brug af filtreringsprogrammer er vejen frem for udviklingen af et trygt og sikkert netværkssamfund, men det betyder naturligvis ikke, at vi ikke er dybt opmærksomme på problemets eksistens. Vi mener blot, at man bør se efter andre muligheder for at få klarlagt problemet.

Derfor er vores bud på det, at man skal sætte ekstra kræfter ind på det store arbejde, der gøres i folkeskolerne. Her er det deres opgave i et ligeværdigt og demokratisk miljø at lære børnene at arbejde kritisk med de informationer, der jo på godt og ondt hører vores tid til.

De undervisningsmaterialer, som skolerne anvender, skal jo ifølge folkeskoleloven godkendes af skolebestyrelserne. Det er derfor op til den enkelte skolebestyrelse at beslutte, om man finder, at filtreringsprogrammer er af en tilstrækkelig god og hensigtsmæssig kvalitet til, at man vil anmode en skoleleder om at installere filtreringsprogrammer på den enkelte skole. Det vil sige, at man jo i virkeligheden kan beslutte det her lokalt, hvis man mener, at det er den rette vej.

Så er der bibliotekerne, og dér gives der jo adgang til Internettet på baggrund af den nye bib-

liotekslov. Den blev vedtaget i Folketinget i foråret 2000.

Kulturministeren har tidligere i et svar til Kulturudvalget redegjort for, at enkelte biblioteker har forsøgt at gøre sig nogle erfaringer med brug af filtreringsprogrammer, og de erfaringer kan man vist kun karakterisere som mindre vellykkede. Det vil sige, at det faktisk ikke virker efter hensigten.

Derfor opfordres bibliotekerne i stedet for til at fremme en fornuftig brug af Internettet gennem en positiv vejledning og også ved at placere computerne i åbne miljøer, hvor man sidder og kan holde lidt øje med hinanden, og hvor bibliotekarerne kan gøre det.

Det er regeringens ønske fortsat at arbejde for udviklingen af et trykt og sikkert netværkssamfund for alle. Det vil sige, at vi har støtte etableringen af EU-programmet »Internet Action Plan«. Det er et program, hvorfra det er muligt at søge støtte til udviklingen af elektronisk infrastruktur, der fremmer mulighederne for, at internetbrugere kan beskytte sig mod uønsket at møde anstødeligt materiale på Internettet.

Det er vores ønske i regeringen, at både forældre, skoler, biblioteker og private computercafeer skal have gode betingelser for at vælge, hvordan man vil gribe sagen an. Derfor har vi et håb om, at man ad disse forskellige veje, jeg har anført, langt bedre kan nå den meget sympatiske målsætning, der er baggrunden for forslaget fra CD.

Så beklager jeg, at når man sidder på sin plads, så kan man ikke se formanden.

Anden næstformand (Henning Grove):

Nej, men formanden kan gøre opmærksom på det.

Thomas Adelskov (S):

Den nye informationsteknologi med lav pris og enkelhed har givet os alle sammen mulighed for at offentliggøre vores synspunkter og informationer til millioner af mennesker på ganske få sekunder. Internettet har samtidig givet os alle uanede muligheder for at søge informationer, informationer, der både inden for forskningen, erhvervslivet, i vores fritids-, kultur- og privatliv kan berige os alle.

Desværre betyder denne lette adgang til informationer og til at offentliggøre informationer, at vi alle som brugere også har meget let og nogle gange ganske uforvarende har adgang til ulovligt, anstødeligt eller andet materiale, som

vi ikke bryder os om at se og beskæftige os med, eller som vi i hvert fald ikke er interesserede i at vores børn har adgang til.

Internettet er et kvantespring fremad af uanede muligheder, men det har også sine skyggesider. En række af de negative sider, som Internettet også tilbyder, er omfattet af straffeloven og anden lovgivning. Det gælder både børnepornografi, racistiske udtalelser, opfordringer til vold osv.

Beslutningsforslag nr. B 46 peger på den side, hvor materialet egentlig ikke er forbudt, men noget, som vi ikke ønsker at vores børn skal løbe ind i. For Socialdemokratiet er det vigtigt, at børn både lærer at anvende og beherske og at være kritiske over for det, de møder på Internettet.

Det gælder de hjemmesider, de kan støde ind i, f.eks. pornografi, vold, racisme, men det gælder også de urigtige historiske hjemmesider, hvor den ene eller den anden offentliggør sine egne personlige synspunkter, eller de meget populære chatrooms.

Som forældre har vi naturligvis et ansvar, men det er lige så vigtigt, at lærerne på skolen, bibliotekaren eller klubmedarbejderen er rustet til at gå i dialog med børnene omkring Internettet.

Jeg har i de sidste dage brugt en del tid på at tale med skoler og biblioteker for at høre om deres erfaringer og deres arbejde med Internettet bl.a. med henblik på børns kiggeri på pornosider og for at afdække deres forhold til problemstillingen, som er rejst i beslutningsforslag nr. B 46.

Det har været positivt og positivt overraskende at opleve, at de skoler, som jeg har været i kontakt med, både har behandlet problematikken i skolebestyrelserne, og at net-etik er en vigtig del af undervisningen. De ansvarlige undervisere, dvs. de, som har børnene og børnenes internetforbrug tæt inde på livet i den daglige undervisning, angiver ikke, at der er noget stort problem. Og i de tilfælde, hvor børn uforvarende eller bevidst surfer ind på en side, bruges det i dialogen med børnene om netop Internettets gode og dårlige sider.

På biblioteker har meldingerne til mig været enslydende afvisende over for indgreb og censur. Her har man forebygget problematikken ved at stille computere i offentlige rum nær medarbejdere, hvilket sådan populært sagt kraftigt har medvirket til at regulere surfernes brug.

Danmarks Biblioteksforening har ligeledes behandlet spørgsmålet og afviser det, som de opfatter som censur. Samstemmende erfaringer er ligeledes, at uanset de såkaldte netfiltres art, så er de ikke 100 pct. effektive. Tværtimod blokerer netfiltre i en række tilfælde også for sider, som kunne være både nyttige og informative i undervisningen.

Lad mig blot nævne sider med informationer om nazisme, holocaust, brystkræft og aids.

Det er en mangeårig tradition i Danmark, at vi overlader til kommunerne at afgøre sager lokalt. Således gør vi det med biblioteksloven, således gør vi det med folkeskolen, når bestyrelserne og de enkelte lærere tilrettelægger undervisningen, læseplaner og materiale.

Jeg skal dog ikke undlade her fra talerstolen i ånd med beslutningsforslag nr. B 46 at komme med en kraftig opfordring til, at skulle der være skoler ude i landet, hvor man endnu ikke i skolebestyrelsen har diskuteret og ikke har truffet beslutning om, hvordan man forholder sig i en given situation, når børn kommer ind på skadelige sider, at de tager emnet op, behandler det og bearbejder det.

Jeg vil samtidig rose de mange skoler, jeg i hvert fald har været i kontakt med, for at have været konsekvente og for at have truffet beslutninger og have klare holdninger.

Socialdemokratiet lægger stor vægt på, at der er lokal selvbestemmelse. Vi lægger stor vægt på, at Internettet også behandles i en dialog og som pædagogisk redskab i undervisningen. Derfor er det vigtigt, at læreren ikke fratages den pædagogiske mulighed for diskussionen med eleverne, eller at vi som Folketing tager ansvaret væk fra skolerne.

Jeg skal derfor på vegne af Socialdemokratiet sige, at vi ikke kan støtte forslaget, men at vi klart er opmærksomme på problemet og forstår problemstillingen.

Kristian Jensen (V):

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi i Venstre ikke synes, at det er en offentlig opgave at stille computere og internetadgang til rådighed for folk, der bruger den adgang til at kigge på f.eks. pornografiske billeder og andet. Derfor er det ikke vores opfattelse, at bibliotekers eller skolars opgave er at være ukritiske. Det er faktisk deres opgave netop at være kritiske og sikre, at man ikke bruger offentligt materiale til den slags private fornøjelser.

Men på den anden side set, når vi kigger på beslutningsforslaget her, så synes vi, at der er nogle uklarheder, f.eks. er der ingen klar definition af, hvad børn er, og der er ingen klar definition af, hvad man forstår ved skadelige.

Hvis man kigger på de ting, der blev opremset, er det jo faktisk sådan, at vi uden for Internettet har tilladt, at der er radiostationer med faktisk et klart nazistisk tilhørsforhold, som jeg ikke tror vil slippe igennem mange af de filtre, der forefindes i dag på internetområdet. Derfor ville man lave to forskellige regelsæt, hvis forslaget, som det ligger nu, blev vedtaget.

I Venstre synes vi, det er et problem, at børn får et forkvaklet forhold til sex og seksualitet. Når man tager forslaget og kigger på, hvad det reelt er, der er problemet, så er det i hvert fald min opfattelse, at det, der reelt er problemet, er et spørgsmål om pornografi og børns kiggen på pornobilleder, og det, som så er problematikken, er ikke, at de bruger Internettet til det. Vi skal ikke dræbe budbringeren, fordi vi ikke kan lide det budskab, der kommer.

Vi skal acceptere Internettet som det fantastiske medie, det er til at søge oplysninger, til at få information på alle mulige områder, også på områder, hvor vi ikke synes at det er noget børn eller andre skal have information om, men det er der, og ytringsfriheden bruges også af personer til at sige ting, vi ikke kan lide at høre.

I Venstre synes vi, vi skal tage fat i det reelle problem, nemlig børns forhold til seksualitet og børns forhold til porno, og det løses ikke ved at gå ind og indføre filtre eller andet. Det løses ved, at man ude lokalt på biblioteker, i skoler og andre steder får en debat om, hvad det er for et menneskesyn, der følger med den pornografiske udvikling, der sker.

I Venstre er vi ikke tilhængere af, at man indfører filtre, som det ligger nu. Vi er heller ikke tilhængere af, at man puster til en problematik, som muligvis ikke er der.

Jeg har det samme indtryk, som Socialdemokratiets ordfører lige gjorde rede for, nemlig, at på bibliotekerne føler man ikke, at det er et stort problem, og at mange kommuner og mange skoler har taget hånd om problemerne. Derfor håber vi under udvalgsarbejdet at komme til at kigge på, hvor stor den reelle problemstilling er. Er det noget, der bliver brugt i skoler og på biblioteker?

I Venstre mener vi ikke, at det er Folketingets opgave at definere, hvad der for børn kan være skadeligt eller ikke skadeligt. Jeg tror også, det

vil være svært for os herinde at blive enige om, hvad der ville være skadeligt.

Vi vil gerne være med til at stoppe, at offentligt udstyr bliver brugt til det. Hvis det skal gøres, altså at kigge på frække billeder og andet, så mener vi, at det skal ske privat. Men det er en problemstilling, som skal drøftes, især når man snakker om børn med forældre i skolerne, for at børnene også får en forståelse af, hvad det er for et seksualsynd, der kommer ud af pornobillederne.

Vi vil gerne være med til at arbejde med problemstillingen, men sådan som beslutningsforslaget ligger nu, kan vi Venstre i ikke støtte det.

Brian Mikkelsen (KF):

Danmark oplever jo i øjeblikket en rivende udvikling fra industrisamfundet til informations- og videnssamfundet.

Første del af denne proces har jo hovedsagelig drejet sig om øget adgang til informationer via den hastigt udviklede informationsteknologi, og dermed har fokus egentlig i højere grad også været rettet mod det teknologiske, det tekniske indhold frem for indholdet. Hvad skal man bruge det til?

Og nu, hvor teknologien har gjort sit indtog i stort set alle private hjem og offentlige fora – vi hørte fra ministeren, at penetrationen af pc'er er oppe på 50 pct. i private hjem – er det på tide, at vi ser nærmere på indholdet med kritiske øjne, og derfor hilser vi fra konservativ side dette beslutningsforslag meget velkomment.

Internettet er jo en fantastisk formidler af informationer, som er tilgængelige for snart sagt alle, der kan tænde for en computer, ikke mindst for vores børn, som jo nærmest er født med en mus i hånden, og som allerede i en ganske ung alder er blevet fortrolig med teknologien.

Men ikke alle internetsider er egnet for børn. Det må man så tage stilling til i det private hjem, hvor man som forældre må påtage sig et ansvar og diskutere i familien, hvad der er adgang til, og hvad der ikke er adgang til.

Men i det offentlige rum – i det offentlige rum – på bibliotekerne, i skolerne er forældrene jo ikke ved siden af, og der foregår den diskussion ikke hele tiden.

I det offentlige rum er der andre aktører, der har ansvar. I det offentlige rum har skolebestyrelserne et ansvar. I det offentlige rum har bibliotekschefen et ansvar, men i det offentlige rum har det politiske system også et ansvar.

Det politiske system har et ansvar for at sige, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert, hvad vi ikke vil have, børn og unge skal se på, og hvad vi vil have, de godt må se på. Det ansvar påhviler også det politiske system. Hvorfor har vi ellers politikere? Politikere er altså også til for at kunne tage et ansvar, at kunne drøfte nogle valg og sende nogle signaler.

Derfor mener jeg, det er kolossalt ansvarsforflygtigende og skuffende, at politikere i det her hus ikke vil være med til at tage stilling, ikke vil være med til at sætte grænser, for det har intet, overhovedet intet, at gøre med censur eller krænkelse af nogen som helst ytringer overhovedet.

Med netfiltre har vi et redskab, som kan – som kan – medvirke til en bortfiltrering af sider, der vurderes til at være skadelige for børn. Et sådant redskab er en naturlig reaktion på en udvikling, der hidtil alene har tilgodeset udbredelsen af information, og med netfiltre får vi mulighed for at forholde os kritisk til disse uanede mængder af information.

I Det Konservative Folkeparti mener vi så afgjort, at vi skal benytte denne mulighed til at beskytte både børn og unge, fordi uanset hvordan vi end vender og drejer det, så er det helt uacceptabelt, at børn i det offentlige rum kan se rå porno og krænkelse af andre mennesker. Der må hensynet til børn komme frem for teoretiske, principielle holdninger til fri udbringelse osv.

Privat har forældrene et ansvar for, hvilke informationer børn har adgang til, men i det offentlige rum må man som politiker påtage sig et ansvar. Eneste mulighed er en konstant kiggen over barnets skulder, og det er ikke rimeligt, for det kan man ikke varetage på biblioteket eller i skolen, eller hvor det offentlige rum er.

Derfor støtter vi fra Det Konservative Folkepartis side varmt op omkring dette forslag til beskyttelse af børn. Det er tid til et modtræk mod Internettets manglende selvkontrol, og vi kan kun opfordre regeringen til at tage aktion hurtigst muligt.

Jeg beklager også, at visse politikere misbruger sådan en debat til at tale om, at Internettet ikke får mulighed for at udvikle sig, hvis man kommer med et sådant filtersystem, for selvfølgelig skal Internettet udvikle sig. Det er til gavn for Danmark og vores udvikling, at man udbygger vores netværkssamfund. Men det er jo altså også tilladt at tænke sig om og stoppe op og sige: Er det rimeligt, at alt, hvad der kommer ud på nettet, får adgang til vores børn?

Derfor siger vi: Praktiske problemer skal løses. Vi accepterer ikke, at man bruger praktiske argumenter mod det her forslag. Alting kan jo løses hen ad vejen, og så må vi bare løse det, vi kan indtil videre, så godt, som vi overhovedet kan.

Så vi støtter fra konservativ side forslaget.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg er lidt ked af at få så barske ord fra hr. Brian Mikkelsen. Jeg skal derfor spørge, om ikke det er korrekt, at vi i en lang række sammenhænge overlader det til både kommuner og skoler at træffe afgørelser. Jeg tænker f.eks. på vor nyligt vedtagne bibliotekslov, hvor det jo klart fremgår, at det er kommunerne selv, der afgørende går ind og træffer beslutning om, hvad for et materiale man vil udbyde og udlåne fra det enkelte bibliotek.

Tilsvarende er det i vores folkeskole. Læseplaner og materialevalg er en lokal afgørelse, der i første omgang afgøres i skolebestyrelser, hvor også forældre og elever har sæde, og dernæst blandt lærerne.

Bekymrer det ikke hr. Brian Mikkelsen lidt, at alle, som ved lidt om det her område, siger, at netfiltrene ikke fungerer? Bekymrer det ikke hr. Brian Mikkelsen lidt, når en lang række lærere, som jeg har været i kontakt med – nu kan jeg jo ikke svare for hr. Brian Mikkelsen – svarer tilbage til mig, at man ikke har behov for netfiltre?

Det, der er hovedsigtet i det her, er, at man selv løser tingene lokalt. Den tillid skal vi som politikere, når vi vedtager lovgivning herinde, have og sende med ud.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Det var lidt meget at skulle høre på, at man ikke tog stilling til en problemstilling, hvis man var imod en teknisk løsning. Det er klart, at det er en problemstilling, som vi skal tage stilling til og også tage alvorligt, men det, vi diskuterer, er jo faktisk den tekniske løsning. Forslaget går meget på en teknisk løsning af det her problem. Jeg synes, hr. Brian Mikkelsen kørte meget let hen over de problemer, der rent faktisk er i denne her tekniske løsning.

Men der er også et andet problem, som jeg gerne vil spørge De Konservative om, for hvis vi skal fastsætte centrale påbud i cirkulærer, som der står, så må det også indebære en stillingta-

gen til kriterier for det her. Det indebærer så også, at vi faktisk centralt skal fastlægge nogle kriterier for, hvad der skal filtreres og ikke filtreres. En eller anden central censurkomité vil være nødvendig. Det kunne blive ganske besværligt at administrere.

Er det det, De Konservative godt vil have, eller hvorledes mener De Konservative, man rent faktisk skal fastsætte kriterierne?

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Nu er politik jo altid et spørgsmål om et valg, og jeg vil sige til hr. Thomas Adelskov, at da vi drøftede biblioteksloven, kom der et konkret ændringsforslag, som Det Konservative Folkeparti og også Folketingets andre borgerlige partier på nær et enkelt, nemlig CD, stemte for. Forslaget gik ud på, at man ved brug af et filter skulle indskrænke muligheden for bl.a. at kunne se porno på pc'er på bibliotekerne. Det stod direkte i det ændringsforslag, vi støttede, så jeg har slet ikke nogen betænkeligheder ved at referere til en sådan lov.

Med hensyn til folkeskolen er det selvfølgelig noget andet, og det respekterer jeg også. Det er forskellige lærere og forskellige ledelser, man snakker med. Jeg har hørt forskellige meldinger, som jeg kan forstå at hr. Thomas Adelskov også har, men jeg har ikke hørt, at Danmarks Lærereforening har haft nogen holdning til denne sag. Men jeg kan konstatere, at vi som politikere i Folketinget har et ansvar for at sige, hvad vi synes er rigtigt, hvad vi synes er rimeligt, og hvad vi synes er forkert, og Det Konservative Folkeparti og jeg synes ikke, det er rimeligt, at børn har adgang til rå porno og vold på nettet. Det tager vi afstand fra.

Hvis der overhovedet – og det leder mig over til hr. Knud Erik Hansen – er nogen som helst teknisk mulighed for, at man kan stoppe det, vil vi godt have det stoppet, og her er jeg uenig med hr. Knud Erik Hansen i, at diskussionen har drejet sig om tekniske løsninger. Jeg har hørt principielle holdninger til spørgsmålet, i hvert fald fra de ordførere, jeg har hørt tidligere, og i øvrigt også fra ministeren. Det handler altså om principielle holdninger, og her er vores holdning fra konservativ side fuldstændig klar: Vi vil ikke have, at børn skal have adgang til den slags, og så må man arbejde for tekniske løsninger, for at man kan forhindre det.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu rejser hr. Brian Mikkelsen igen spørgsmålet om tekniske løsninger.

Jeg ved ikke, om hr. Brian Mikkelsen kan bekræfte, at det f.eks. vil være et problem, hvis man vil søge på emner, der er aids-relaterede, f.eks. Aids-sekretariatets hjemmeside, og Sex & Samliv filtreres fra. Og hvad nu, hvis en skoleklasse er i den situation, at den ønsker oplysninger om f.eks. brystkræft, og at de netfilter, man anvender, screener og scanner for f.eks. ordet bryst, som måske går igen fem gange? Synes hr. Brian Mikkelsen ikke, det vil være et problem, at man dermed frasorterer en lang række sider, som undervisningsmæssigt og kulturelt set kan være meget nyttige? Og synes hr. Brian Mikkelsen ikke, at det til syvende og sidst må være en stor fordel, at det er i det pædagogiske rum, børn får et fornuftigt forhold til det meget bras, der findes på Internettet, og ikke ved, at vi fra centralt hold sender en opdateret netfilterfil en gang om ugen eller en gang i døgn?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg synes ikke, jeg fik noget svar.

Der er klart, at det er et væsentligt problem, som der skal tages stilling til, og det, vi diskuterer, er, på hvilken måde det er relevant, at Folketinget tager stilling. Det, der angives her, er en bestemt teknisk løsning, som man vil pålægge kommunerne, selv om vi normalt siger, at det er kommunernes opgave at klare de tekniske løsninger. Det er oven i købet en teknisk løsning, som er yderst tvivlsom i forhold til og samtidig indeholder nogle skjulte kriterier, så Forskningsministeriet dagligt skal sidde og vurdere, hvad man må se, og hvad man ikke må se. Jeg synes, der er mange problemer i den løsning.

Dermed være ikke sagt, at vi ikke synes, problemet er reelt. Men forslaget er en teknisk løsning, som er fyldt med så mange problemer, at det kan være grund nok til, at vi siger nej til den, men jeg vil ikke have skudt i skoene, at vi ikke tager problemet alvorligt.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg vil godt sige til både hr. Thomas Adelskov og hr. Knud Erik Hansen, at det er jo altid nemt at finde problemer og besværligheder. Men her kan vi konstatere, at der er en mulighed for at løse nogle af problemerne.

Jeg har, og det kan jeg jo høre at andre af ordførerne også har, læst henvendelsen fra Digital Rights om besværlighederne ved det her. Jeg kan konstatere, at i England har man vedtaget lovgivning om det, og i USA har man endnu ikke gjort det, men der er forslag om det. Jeg kan også konstatere, at i hvert fald de eksperter, jeg har fået brev fra, siger, at det godt kan lade sig gøre. Der er også eksperter, som siger, det ikke kan lade sig gøre, men det må jo komme an på en prøve. Der kan i hvert fald ikke ske andet, end at det ikke kommer til at virke 100 pct., men bare det, at det kommer til at virke, er da godt nok.

Men jeg er altså, lader det til, fundamentalt uenig med hr. Thomas Adelskov, som ellers plejer at være meget fornuftig, med hensyn til, om vi som politikere godt må sige fra over for nogle ting, som er besluttet lokalt. Lad os tage et eksempel: X-købing Kommune beslutter helt banalt, at man godt må gå over for rødt lys i X-købing Kommune, eller endnu værre: Man vil tillade rå og afstumpet vold, for det kunne være meget skægt i den by. Jamen så har vi som politikere et ansvar for at sige fra centralt hold: Den beslutning, I har vedtaget i X-købing Kommune er fuldstændig tåbelig, og den vil vi ikke være med til.

Derfor accepterer jeg ikke, at alt, hvad der kommer fra lokalt hold, er fornuftigt. Vi fra centralt hold har også et ansvar for at fastsætte lovgivning, og vi i Det Konservative Folkeparti vil ikke have, at børn får relativt let adgang til rå og afstumpet vold og porno på nettet. Hvis der kan gøres noget som helst for at holde det væk fra børnene i offentlige rum, skal man gøre det.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg synes, det er interessant at høre den konservative ordfører udtale sig, som han gør; men jeg er lidt forvirret. Den 10. november i år fremsatte hr. Frank Dahlgaard et forslag til vedtagelse, der lød således:

»Folketinget pålægger regeringen inden den 1. marts 2001 at tage de nødvendige initiativer, som kan gøre det muligt for børn og forældre i Danmark at undgå at blive konfronteret med pornografiske billeder i offentlige rum – herunder bl.a. på Internettet og ukodede tv-kanaler.«

Det forslag stemte hr. Brian Mikkelsen og hans parti imod. Hvordan kan man på så kort tid vende 180 grader?

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Hr. Egil Møller læste ikke det sidste med i det vedtagelsesforslag. Der er et par linjer til. Der er bl.a. et par linjer om, at man heller ikke må have det i kiosker, forretninger osv. Vi vil ikke være med til at indskrænke ytringsfriheden for kiosker og lignende, men her tager vi konkret stilling.

Der var visse ting i det, hr. Frank Dahlgård kom frem med, som var fornuftige nok, men her tager vi stilling til et konkret forslag fra CD, som vi i den konservative folketingsgruppe har vurderet til at være meget fornuftigt. De andre ting, som hr. Frank Dahlgård nævnte i sit oplæg og i sit forslag, altså at man skulle forbyde, at blade, magasiner osv. lå frit fremme i købmandsbutikkerne, var vi ikke enige i, og det gjorde, at vi besluttede ikke at stemme for det forslag.

Knud Erik Hansen (SF):

IT og dermed Internettet griber ind i vores dagligdag på mange nye måder, og det kan tvinge os til at overveje, om de regler, den adfærd og de vaner og meget mere, som præger dagligdagen, er de rigtige i forhold til det nye, som IT og Internettet bringer. Det oplever vi på mange måder i vores dagligdag mange forskellige steder.

Når Internettet bringes ind på f.eks. biblioteker eller andre offentlige steder, sker det på en anden måde, end når man bringer bøger ind. Bøger udvælges og indkøbes enkeltvis, men med Internettet får man et kæmpestort, ustyrligt rum med informationer. Stort set alt, som kan beskrives med ord og billeder, ligger på Internettet, og der sker ikke nogen udvælgelse. Det hele er med.

Det giver selvfølgelig anledning til overvejelser om, hvad man skal gøre, når man får noget ind, som man faktisk ikke ønsker i det offentlige rum. Vi ønsker f.eks. klart ikke, at børn skal have fri adgang til vold og porno i det offentlige rum, det er ikke vores ønske, og hvis man kan begrænse det og forhindre det, vil vi godt være med til det. Men vi mener ikke, forslaget her er egnet til det. Vi synes, der er mange problemer i forslaget, det er meget bastant og båret af en tro på en central styring og en tro på, at man kan klare problemet med tekniske løsninger.

Vi har en god tradition i Danmark for, at hvis der skal finde løsninger på nogle forskellige ting, overlader vi den praktiske udførelse til kommunerne, og i SF mener vi faktisk i høj grad, at det er kommunerne, der skal finde nogle

praktiske her. Det betyder ikke, at vi ikke kan have en holdning til sagen, men den praktiske løsning vil være bedst tjent med, at det er kommunerne, der tager sig af den.

Vi tvivler også meget på, om en teknisk løsning er det rigtige her, om de såkaldte softwareløsninger er den rigtige måde at gøre det på. Det indebærer for os at se to problemer, og det ene er, at når man laver en softwareløsning, ligger der nogle kriterier i den, og hvem skal udforme disse kriterier? Det siger forslaget ikke noget om. Er det den tilfældige person, der har udviklet programmet, skal det ske ude på det enkelte bibliotek, eller skal det ske centralt?

Når jeg læser forslaget, har jeg svært ved at forstå det. Hvis vi skal lave bekendtgørelser og cirkulærer og lignende og de overhovedet skal have mening, må der også foreligge nogle kriterier, for det kan jo ikke være teknikken i sig selv, der skal begrænse brugen. De kriterier, man udformer, skal også være indeholdt i cirkulæerne, og for mig at se vil det pege i retning af, at vi kommer til at lave en eller anden central censurkomité, som skal sidde og bedømme sagen, og det ville jeg betragte som yderst problematisk.

Det andet problem er, om de netfiltre er gode nok, og det tvivler vi meget på. De baserer sig jo grundlæggende på ord, de kan også basere sig på billeder og analyser, men de vil helt givet ikke kunne ramme det hele, og de vil helt givet også komme til at ramme noget, som ikke skal rammes.

Jeg tror godt, jeg vil fortælle en lille historie, der også laver lidt research på spørgsmålet. Jeg har den fra en bibliotekar, som fortalte, at der var en ældre landmand, der ikke havde bil og heller ikke Internet, som havde taget bussen ind til biblioteket, fordi der var nogle bestemte ting om traktorer, han godt ville søge på Internettet. Det viste sig desværre, at det ord, han skulle søge på, var et af de ord, der var censureret, fordi det også indgik i sexhjemmesiderne, så han fik intet at vide på biblioteket om traktorer.

Og det er jo det, der er konsekvensen: filtrene vil også komme til at dæmme op for noget information, som vi ikke ønsker der skal dæmnes op for, for i praksis er det jo umuligt at sikre, at der hele tiden kan skelnes mellem børn og voksne. Netfiltrene kan i praksis ikke blive slået fra og til, hvis computerne står i et rum, hvortil både børn og voksne har adgang.

Hvis der skal findes en realistisk løsning på problemet, tror vi faktisk ikke, det er den tekniske løsning. Jeg tror faktisk, det er meget bedre,

at vi har opmærksomheden meget mere rettet mod kontakten mellem voksne og børn de steder, hvor der er adgang til Internettet. På den måde kan man meget bedre tage hensyn til børnene, og der er jo mange gode og fine tricks, man kan bruge, f.eks. måden at opstille pc'er på.

Hvis kommunerne vil, kan de da for vores skyld godt forsøge med netfiltre, hvis de mener, det er løsningen, men vi mener ikke, det er noget, der skal gøres fra centralt hold. Jeg tror ikke, det er det rigtige virkemiddel, men dermed være ikke sagt, at det ikke er et problem, vi skal bekymre os om.

(Kort bemærkning).

Lone Yalcinkaya (CD):

Nu prøver jeg at gøre det ret kort, da det er usædvanligt, at man tager korte bemærkninger, når det er et forslag af slagsen her.

Den sidste taler nævnte, at det ikke skulle være muligt rent teknisk, fordi det rigtige system ikke fandtes, og det at sortere på billeder og tekstfiler kunne være mangelfuldt og ikke fungere optimalt. Her vil jeg referere til de oplysninger, jeg indhentede så sent som i går, og som går ud på, at man faktisk kan søge på andet end billedanalyse og tekst. Man kan også søge på metatekst og keywords, som disse hjemmesider markedsføres under, og det skulle faktisk være fuldstændig sikkert.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg vil sige, at jeg synes, der er mange forskellige meldinger på, hvor sikre de systemer er. Grundlæggende baserer de sig jo på ord eller analyse af billeder, og det er jo egentlig simple maskiner.

Hvis Storm P. havde været her og kunne have lavet en tegning, tror jeg godt, han kunne have fået en sjov tegning ud af, hvorledes man laver sorteringer. Men det er jo ikke spor mystisk. Man sorterer på ord og kan også gøre det på analyser af grafik, og her kan man ikke ramme med generelle søgekriterier. Selv om computerne kan være nok så gode, er det utrolig svært at ramme præcist.

Jeg har hørt om bibliotekarer, som rent manuelt prøver at gå ind og se, hvilke hjemmesider der nu bliver søgt, og så lukke for dem, og selv her var det svært at ramme præcist. Enten laver man kriterierne så strenge, at man lukker af for relevant information, eller også slækker man lidt på kravene, og så er det klart, at systemet

ikke har den virkning, man ønsker. Det bliver teknisk meget svært at lave den grænse.

Egil Møller (DF):

Den tekniske udvikling går jo forrygende stærkt, og det har flere ordførere før mig også været inde på. Og man må vel indrømme, at denne udvikling så også har sine skyggesider. Det er i det lys, jeg forstår at forslagsstillerne har fremsat dette forslag om at begrænse børns påvirkning fra skadelige internetsider i det, man kalder det offentlige rum.

Når børnelæger, psykologer og pædagoger udtaler, at det er direkte skadeligt for børn at blive konfronteret med hård porno, psykisk terror og vold, som en surfing på Internettet er i stand til at fremskaffe, jamen så har vi politikere et ansvar for at begrænse denne surfing på Internettet, når computerne er opstillet i offentlige institutioner, hvortil der er almindelig adgang.

Teknologien muliggør, at der kan opstilles netfiltre, som vil begrænse adgangen til internetsider med et bestemt indhold. Forslagsstillerne henviser til, at man i USA og England har besluttet at bruge netfiltre i offentlige institutioner. Så vidt jeg ved, gælder det også Norge og Island. Det vil med andre ord betyde, at det rent teknisk kan lade sig gøre.

Dansk Folkeparti kan støtte beslutningsforslaget, når det begrænser sig til det såkaldt offentlige rum. Inden for hjemmets fire vægge må det være forældrenes ansvar. Som sagt støtter Dansk Folkeparti beslutningsforslaget.

Morten Helveg Petersen (RV):

Der har fra stort set alle ordførere lydt mange sympatiske ord om intentionerne i beslutningsforslaget her, og der skal også lyde sympati for intentionerne fra radikal side. Hvem vil ikke gerne beskytte børn og unge mod hård porno og den slags ting? Det vil vi også gerne fra radikal side. Men når vi alligevel vælger at afvise beslutningsforslaget, er det ud fra principielle argumenter, tekniske argumenter, praktiske argumenter.

Lad mig starte med det principielle. Selve definitionen af »skadelig«, som er det ord, der står i beslutningsforslaget, er jo en vigtig diskussion, som man nødvendigvis må forholde sig til. Det gjorde den konservative ordfører ikke rigtig tidligere, selv da han blev gået lidt på klingen med hensyn til, hvad definitionen så må være af »skadelig«. For mig at se er det i hvert fald et område, hvor glidebanen er åbenlys, og som

derfor i sig selv bør give anledning til betydelig skepsis.

Der næst er der så de tekniske argumenter. Kan det overhovedet lade sig gøre? Mig bekendt og med mit kendskab til den slags ting er der store problemer, store vanskeligheder forbundet med den tekniske afgrænsning, ifald man vælger at anvende den her form for filtrerings-software.

Så er der endelig de praktiske argumenter. Jeg er overbevist om, at i det omfang man finder at det er et problem lokalt, jamen så forholder man sig også til det. Om det så er ved at forsøge sig med filtrerings-software, eller om det er ved at stille computeren ud i så åbne lokaler, så folk trods alt føler sig så blufærdige, at de ikke surfer på den her slags sider, ja, det kan man så diskutere.

I hvert fald er jeg og vi i Det Radikale Venstre af den overbevisning, at det her er et eksempel på et område, hvor man finder lokale løsninger, hvis man vurderer, at det er et problem.

Så med den her blanding af argumenter vælger vi fra radikal side at afvise forslaget.

Søren Kolstrup (EL):

Enhedslisten er opmærksom på og støtter et hvert initiativ, der kan sikre børns rettigheder, herunder også som forudsat i FN's børnekonvention. Det forslag, vi har med at gøre her, handler jo imidlertid om, at der påbydes installation på computere opstillet på offentlige institutioner og steder, hvortil der er almindelig adgang.

Det er et meget vidtgående forslag og efter vores opfattelse ude af sammenhæng med de reelle problemer. Forslagsstillerne går således langt ud over, hvad samfundet efter vor bedømmelse kan blande sig i. Er det meningen, at der skal indsættes elektroniske filtre i computere på internetcafeer og andre steder, hvor der er offentlig adgang, men som i øvrigt ejes af private?

Når det så er sagt, skal jeg også sige, at vi har en forståelse for, hvorfor forslaget er fremsat. Men jeg vil gerne forklare, hvorfor vi havner i en anden konklusion.

Vi har tre indfaldsvinkler til at bedømme forslaget.

Den ene er, at det kan være utrolig vanskeligt at vurdere, hvad der er skadeligt, og hvad der skal spærres for. Hvem er det, der skal etablere relevante kriterier? Skal det være forskningsministeren og en task force-gruppe? Hvis vi har en glimrende, rimelig forskningsminister som

f.eks. for øjeblikket, kan man måske være en grad af tryk derved, men man kan ikke være det som princip.

SF's ordfører var inde på, at man kan opstille kriterier, der kan være så stramme, at man direkte får filtreret for mange oplysninger fra, og hvis kriterierne er for vide, ja, så havner vi også i et problem. Så det er den ene indfaldsvinkel.

Den anden er, at vi ikke principielt deler den opfattelse, at sex og pornografi eller oplysninger herom er skadelige eller behøver at være skadelige. Vi anser det fortsat som et fremskridt, at pornografiloven og filmcensuren er blevet ophævet. Det synspunkt ændrer vi jo ikke på grund af den teknologiske udvikling. Vi anser det fortsat for et civilisatorisk gode, at vi har gennemlevet 1930'ernes kulturkamp, at vi har opnået de landvindinger, som vi gjorde i slutningen af 1960'erne og 1970'erne og så fremdeles.

Men så kommer selvfølgelig den sidste indfaldsvinkel, og den er, at vi samtidig ønsker at styrke børnerettighederne, og det er jo så i den sammenhæng, at vi godt forstår forslagsstillerne. Det er også på den baggrund, at vi støtter alle initiativer mod børnepornografi.

Men i den store bedømmelse, i det brede spektrum mellem homoseksualitet, sadomasochisme, almindelig sex og transvestitter osv., hvad der kan være tale om, ja, da er vi utrolig bange for og også direkte modstandere af, at det skulle være en politisk opgave at vurdere, hvad der er skadeligt, hvornår det er det, og hvordan det er det, eller for den sags skyld hvilke dybe sår det sætter i unge, eller måske er det endog undertiden en inspiration.

Jeg vil også godt sige til forslagsstillerne, at det her samfund altså ikke bør opfattes ud fra den almindelige computerudvikling; at vores samfund er blevet så digitaliseret, at det, vi ikke bryder os om, kan vi så bare lave en teknisk spærring på. Sådan mener vi ikke klaveret spiller.

Vi mener, normer dannes i spillet mellem mennesker, mellem voksne og børn, og i; hvordan man fortæller børn om de oplevelser på godt og ondt, som man møder i denne verden, som langtfra er en god verden.

Vi finder det relevant, at man i skolebestyrelser, elevråd drøfter de her spørgsmål, som er rejst, om, hvordan man sikrer sig, at der ikke bliver begået voldtægt i åndelig henseende mod meget unge mennesker.

Vi er også tilhængere af, at et brugerråd ved biblioteker drøfter opstillingen af computere, så fælles normer kan gøre sig gældende.

Men løsningen består ikke i spærringer, i digitale afbrydelser af den virkelighed, som omgiver os, og det er på den baggrund, at vi ikke kan støtte det foreliggende forslag.

Tove Videbæk (KRF):

En stor tak til CD's Lone Yalcinkaya for at fremsætte det her forslag. Det er utrolig positivt, og Kristeligt Folkeparti støtter det fuldt og helt.

Jeg kan dog ikke lade være med at nævne, at jeg ligeledes er glad for det skift, der er sket i CD's holdning i denne sag.

I november 1999 førstebehandlede vi her i Folketinget biblioteksloven, og til denne lov kom Kristeligt Folkeparti med et ændringsforslag netop på dette område med samme ærinde som nr. B 46, men CD stemte imod.

Kristeligt Folkepartis ændringsforslag til biblioteksloven gik ud på, at vi skulle indføre samme tekst i biblioteksloven, som står i den nuværende radio- og tv-lovgivning, nemlig den paragraf, der siger, at der ikke må udsendes programmer – udstilles udlånsmateriale kunne vi overføre det til – som i alvorlig grad kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling, herunder navnlig programmer/materialer, som indeholder pornografi eller umotiveret vold.

Bla. kulturministeren reagerede ved at sige, at det, Kristeligt Folkeparti ønskede, var censur. Men det ønsker vi absolut ikke. Hvis denne tekst var censur i en bibliotekslov, ville den vel også være censur i en radio og tv-lov, og jeg tror ikke, at teksten opfattes som censur i den nuværende radio- og tv-lovgivning; men altså kulturministeren opfattede det som censur i forbindelse med bibliotekslovgivning. Hun var imod, og CD var imod.

Derfor er det endnu mere glædeligt, at CD nu kommer med et lignende forslag. Da mange børn og unge benytter Internettet på f.eks. biblioteker og skoler, bør der helt afgjort sættes filtre op, således at børn og unge ikke fuldstændig uuhæmmet kan sidde og se porno på offentligt betalte maskiner for borgernes skattekroner. Og som sagt har det intet med censur at gøre, men det har med beskyttelse af vore børn og unge at gøre.

I det danske samfund og som forældre er vi jo meget optaget af, hvad vores børn spiser, hvad de fylder i deres mund, at det er sundt og godt.

Men lige så vigtigt er det for samfundet og os som forældre at være optaget af, hvad børnene får ind gennem øjne og ører.

I en tid, hvor pornografien bliver eksponeret i stor stil for hele befolkningen gennem diverse elektroniske midler og Internettet, er det vigtigt at tænke på, at børn og unge bliver udsat for nogle meget kyniske og rå konstruktioner af, hvad sex og erotik er, nogle forkvaklede fremstillinger af virkeligheden, billeder, som påvirker deres udvikling, deres identitetsdannelse og deres opfattelse af virkeligheden, deres opfattelse af, hvad en mand er, og hvad en kvinde er, deres opfattelse af, hvad et menneske er, deres opfattelse af menneskesynet.

Oftentimes hører man – vi har også hørt det her i dag – at det her med filtre ikke kan lade sig gøre, men det nægter jeg at tro på. Selvfølgelig kan det lade sig gøre. I andre lande kan man, så jeg tror, at vi også kan finde ud af det i Danmark. Det, det drejer sig om, er, om vi bare vil det. Jeg tror, vi kan finde ud af det i Danmark, hvis bare vi vil.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Fru Tove Videbæk var inde på sin forundring over, at forslagsstillerne, CD, nu har foretaget en kovending i det spørgsmål, idet man så henviser til biblioteksloven, der sidst blev revideret i november 1999.

Men jeg vil godt lige spørge fru Tove Videbæk, om ikke fru Tove Videbæk kan bekræfte, at også CD her i november måned i år stemte imod et forslag til vedtagelse fremsat af hr. Frank Dahlgaard lydende:

»Folketinget pålægger regeringen inden den 1. marts 2001 at tage de nødvendige initiativer, som kan gøre det muligt for børn og forældre i Danmark at undgå at blive konfronteret med pornografiske billeder i offentlige rum – herunder bl.a. på Internettet og ukodede tv-kanaler«.

Det var ordene, som man skulle stemme om i dette Ting. Også dette til benefice for De Konservative.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg synes, det er vigtigt, at vi holder fast i, hvad forslaget drejer sig om. Det drejer sig om en teknisk løsning på et bestemt problem.

Selvfølgelig kan det lade sig gøre at lukke stort set alle sider, hvis man vil det. Det kan man teknisk set godt gøre. Spørgsmålet er, om man

kan bygge kriterier ind, der er fine nok til også at skelne mellem det, man vil lukke for, og det, man ikke vil lukke for. Det er det, der er problemet, og jeg synes ikke, Kristeligt Folkeparti ved fru Tove Videbæk tager nok stilling til det. Det er alt for let bare at sige: Det kan lade sig gøre.

Vi kan lukke det hele, det er da ikke noget problem, selvfølgelig kan vi det. Men kan vi lukke det på en sådan måde, at vi også får trukket den grænse, vi godt vil trække? Det er det, der er spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Jeg kan kun bekræfte over for hr. Egil Møller, at CD stemte imod forslaget fra hr. Frank Dahlgaard, men derfor mener jeg også, at det er dobbelt positivt, at CD nu har ændret mening, ændret signaler og så kommer med det her forslag.

Og til SF's ordfører, som taler om de her tekniske løsninger, vil jeg sige, at jeg ikke er edb-ekspert, computerekspert, men jeg ved, at når der er noget, man vil – også på det her område – finder man løsninger, og det tror jeg på.

Men samtidig vil jeg sige, at den største hindring på det her område er ikke tekniske problemer. Den største hindring er for mig at se holdningerne til det her, men hvis vi vil gøre nok, finder vi løsningen.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg vil sige, at der er jo den holdning, at edb er fantastisk, IT er fantastisk. IT kan mange ting, og derfor tror man også, at IT kan alt muligt – med sortering altså.

IT drejer sig her ganske simpelt om, at man sorterer nogle ord, der kommer ind, man sorterer på nogle billeder, der kommer ind. Det er ganske simpelt. Ikke spor mystisk. Og det kan man ikke gøre ordentligt. Det er det, der er problemet. Det er ikke nok at sige, at viljen bare skal være god nok. Det kan man ikke. Det er det, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg skal spørge fru Tove Videbæk, om hun ikke synes, hun har fået tilstrækkelig mange tilkendegivelser om holdninger i denne her sag fra talerstolen, for jeg synes at have registreret, at samtlige ordførere, der har været oppe, netop har støttet den grundholdning, der har været

bag ved forslaget: at beskytte børn imod skadelige sider, også på Internettet.

Så skal jeg spørge fru Tove Videbæk: Er det rigtigt, og synes fru Tove Videbæk, at det er rigtigt, at vi skal lovgive om noget, som man i dag løser lokalt, og som man ikke har bedt Folketinget om at komme med ekstra lovgivning omkring for at forstærke løsningerne?

Og ville det ikke være en idé, hvis vi her i Folketinget i stedet for at lovgive om alt muligt gik ind og understøttede og klappede i vores hænder og gav et skulderklap til de skoler, biblioteker og institutioner, som har tacklet problemet ude omkring?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

SF's ordfører har ret i, at jeg synes, at IT er fantastisk og meget spændende. Jeg har selv en søn, der arbejder i branchen nat og dag, så jeg får tudet ørerne fulde med alt, hvad det kan og ikke kan. Så jeg er stadig væk sikker på, at der findes en løsning, hvis man vil nok.

Til Socialdemokratiets ordfører vil jeg sige: Jo, vi har hørt holdninger, men der er noget, der hedder at prioritere, og hvad vejer mest for os i det her: Vejer den holdning, at vi vil beskytte vores børn, mest, eller vejer den holdning, at der skal være frit spil, mest? Hvad vejer mest? Det er den prioritering, der kommer til udtryk i det, vi finder ud af i sidste ende.

Så bliver jeg spurgt omkring lovgivningen, om man skal lave lovgivning vedrørende noget, som man løser lokalt. Det her forslag kommer jo netop på grundlag af, at man ikke løser det. Derfor mener jeg, det er en god løsning, som er i det forslag, der ligger på bordet i dag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Tom Behnke som ordfører.

Tom Behnke (FRI):

Frihed 2000 er ganske enig i intentionerne i beslutningsforslaget her.

Vi mener også, at når man går ind og ser på de muligheder, som systemet giver i dag, og de muligheder, som der er på offentlige institutioner: biblioteker, skoler og lign., at så er det et problem, som er ganske værd at tage en diskussion om, og det er helt afgjort, at det også er på tide, at vi gør det, og at vi bliver enige om: Hvad vil vi, og hvad vil vi ikke?

Det, der jo gør sig gældende i forhold til det her beslutningsforslag og så den diskussion, der

tidligere har været i Folketinget, hvor andre forslag har været fremme om at lave et absolut forbud i hele det offentlige rum, er jo netop, at her taler man meget konkret og præcist om, at det er computere, som står på offentlige institutioner, hvortil der er offentlig adgang.

Det vil sige, at det, vi jo i høj grad taler om her, også er computere, som er finansieret af skatteyderne. Altså det er skatteyderne, der er med til at finansiere, at man kan sidde på biblioteket og surfe på Internettet, og så må det også være politikerne, der går ind og tager et medansvar for: Hvilke muligheder er der så til rådighed?

Hvis vi tager bibliotekerne, og holder os lidt til dem, kan man jo heller ikke på bibliotekerne i dag låne sexblade, sexvideofilm og lignende sexmaterialer. Og jeg kan ikke forestille mig, at de ordførere, der har talt imod beslutningsforslaget her, synes, at den slags så i ytringsfrihedens hellige navn også skal forefindes på de offentlige biblioteker. Det kan jeg ikke forestille mig at man vil gøre.

Her taler vi bare om en anden form for medie. Her taler vi om Internettet, men diskussionen er i virkeligheden den samme. Det er bare en anden måde at fremstille billeder og tekster på. Derfor burde der jo egentlig være den samme overensstemmelse mellem, om det er sexblade, sexvideoer, man kan låne på biblioteket eller se på biblioteket, eller om man på biblioteket har gratis adgang til en computer, hvor man så kan sidde og se de samme ting på Internettet. I virkeligheden burde der være de samme regler.

Det, der så selvfølgelig gør sig gældende også her – og som er meget væsentligt, og som jeg synes skal være helt afklaret, inden vi når frem til en eventuel anden behandling af beslutningsforslaget her – er selvfølgelig de tekniske muligheder: Hvad er de tekniske løsninger?

For det er klart, at hvis man laver et halvforkølet forslag og en halvforkølet teknisk løsning, der bevirker, at det stort set ikke har nogen betydning alligevel, måske endda har den negative konsekvens, at der er ting, som alle mener at man skal have lov til at se, men man bliver forhindret i at kunne se, så må det være noget med, at man prøver at finde frem til noget af det standardsoftware, som jo altså flere ordførere har sagt findes i andre lande.

Og det kunne jo være rart under udvalgsbehandlingen at få adgang til oplysninger om præcis den standardsoftware: Hvad kan den, og hvad kan den ikke? Er det noget, der kan bru-

ges? Harmonerer det med de holdninger, der ellers gør sig gældende her i Folketinget?

Så er det også ret væsentligt for os at tage et forbehold i forhold til beslutningsforslaget her, og det er et forbehold, der omfatter private pc-cafeer, for som beslutningsforslaget er formuleret, så læser jeg, at de er omfattet, og det mener jeg ikke de nødvendigvis skal være.

Man kan så sige, at det måske kunne være ligegyldigt i den sidste ende, for pc-cafeerne kan så bare lave et medlemskort, så det koster 1 kr. om året at være medlem af en pc-café, og så er der ikke offentlig adgang alligevel; så er det kun dem, der er medlemmer af den forening, der kan komme ind.

Men det er der jo ingen grund til at skulle tvinge dem ud i. Derfor skal vi også have det helt på det rene, i hvilket omfang pc-cafeerne er omfattet, og i det omfang, de er, mener vi, at de i hvert fald skal tages ud, inden vi når frem til en anden behandling.

Det, der også er væsentligt for os, er finansieringen af denne her ordning: Hvad kommer det til at koste? Hvordan skal det virke i praksis, hvis man udvider standardsoftwaren? Hvem skal så sidde og definere, hvor udvidelsen skal gå henad, og hvem skal sætte grænsen for, hvad man så vil? Hvad kommer det til at koste, og hvor vil man finde de penge henne?

Men altså som sagt: Vi er enige i intentionerne i dette her. Vi er enige i, at det er et væsentligt problem, som vi skal forholde os til, og viljen til at finde en løsning er til stede.

Anden næstformand (Henning Grove):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Lone Yalcinkaya.

Lone Yalcinkaya (CD):

Der er ingen tvivl om, at børn har krav på beskyttelse og omsorg. Vi som voksne er forpligtede til at varetage børns interesser, at fremme deres trivsel og udvikling. Vi er forpligtede til at sørge for, at børn vokser op i trygge rammer og møder forståelse for deres sårbarhed.

Den tid, vi lever i, er ikke som den, vi er vant til fra vores barndom: IT-udviklingen er grænseløs og hurtigt voksende. Statsministeren har udtrykt visioner på børns vegne om, at der skal være mere og mere IT i børns hverdag.

Børn er mere dus med teknologien i dag, end vi i vores barndom kunne drømme om var muligt. Internettet er et uudværligt redskab, som vi med internetadgang har stor glæde af. Der er

ingen – og der kan ikke komme – begrænsninger på offentliggørelse af informationer via nettet.

Der er meget godt på nettet, men der er også informationer, der er kun tiltænkt en udvalgt gruppe af borgere: Porno, vold og andet findes side om side med brugbare og nyttige informationer.

For at nævne ganske få ord om porno vil jeg påpege, at porno produceres af voksne til voksne. Det er voksnes seksuelle drømme og fantasier, som børn ikke skal konfronteres med. Børn skal have lov til at beholde deres seksuelle uskyld, så længe de er børn. Pudsigt, at det slår mig, at pornoindustrien inden for Internet er det største, og derefter kommer spil- og gamblingdelen af det.

Af hensyn til børn har vi regler for film, tv, pornografisk materiale, vold såvel som for reklamer. Jeg håber på at møde forståelse på lige fod med førnævnte områder i forbindelse med Internettet og den mangfoldighed af informationer, der er.

Der er rejst tvivl om, hvorvidt der nu findes løsninger, om de løsninger, der findes på markedet, er hundrede procent sikre. Nej, der findes ikke noget, der er hundrede procent sikkert.

Men selv om prævention ikke er hundrede procent sikkert, fraråder vi ikke unge at bruge det. Og så længe der ikke har været et konkret behov, en problemstilling, der har gjort, at der var behov for udvikling af sådant software, er det naturligt, at der ikke findes noget, der lever op til vores nuværende krav, for vi har ikke stillet krav til nogen som helst indtil dags dato.

Men jeg har været i kontakt med Birkerød Bibliotek, som har 10 pc'er stående på et netværk, som har installeret et filterprogram efter nøje overvejelser, kravspecifikationer, som fungerer, og man har siden haft en opfølgning på, om det nu også var godt nok. Det ser ud, som om der ingen problemer er med lige netop det program, det har valgt. Der findes sikkert andre programmer, som er anderledes.

Ministeren har nævnt: Jamen hvad med UMTS-mobiltelefoner? Det er pudsigt. Jeg havde ikke fået opfattelsen af, at vi skulle stille UMTS-telefoner til rådighed for børn på biblioteker, fritidsordninger eller skoler. Det ville være noget, deres forældre skulle betale for anskaffelsen af. Så det er op til forældrene, hvad de telefoner skal bruges til. Der er forskellen.

Internettet, vi stiller til rådighed, er nyt, problemfyldt for børn, og det skal der gøres noget ved. Hensigtserklæringer er gode, men jeg sy-

nes, handling er endnu bedre. Jeg mener ikke, der har været én eneste, der har været i tvivl om, at det var vigtigt at beskytte børn, men flere var i tvivl om, om det var en teknisk løsning, der skulle til. Herregud, vi står over for en teknisk udvikling, og dér mener vi der skal en teknisk løsning til.

Når det er sagt, så ser jeg da virkelig frem til et udvalgsarbejde, hvor at vi kan mødes et eller andet sted og få belyst, hvad vores holdning er til lige netop børns beskyttelse på området.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Ja, jeg synes jo, det er vigtigt i denne her sag, at vi ikke taler os fra hinanden, men derimod, hvis det er muligt, taler os ind til hinanden, og derfor synes jeg også, at det er vigtigt, at signalerne her fra debatten i dag, som også fru Lone Yalcinkaya siger til sidst i sin ordførertale, går i retning af, at vi sender det signal til skoler, til biblioteker og andre institutioner, at vi tager problemet alvorligt, og at vi håber, de gør det samme.

Det er jo ikke det samme som at mene, at vi i Folketinget skal gå ind og lovgive om noget, man lokalt så udmærket løser.

Jeg skal spørge fru Lone Yalcinkaya, om hun er opmærksom på, at Danmark via EU er med i et program af 25. januar 1999, en vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovlig og skadelig indhold på globalt net. Det er et program, der er bl.a. er med til at yde støtte til Red Barnet, som også arbejder omkring netfiltre.

Så der sker altså noget her på området, og der er programmer, der er muligheder, og der er initiativer i gang, som man på en skole eller et bibliotek kan bruge, hvis man er interesseret.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg vil godt anfægte, at fordi man har en teknisk dims, så skal der findes tekniske løsninger. Det er rent faktisk sådan, at det, vi oplever med IT rundt omkring, også i virksomheder og andre steder, er, at de løsninger, man skal have, ofte ikke er tekniske, men i virkeligheden er organisatoriske og sociale løsninger, man skal have for at klare den nye måde, IT går ind i vores hverdag på.

Så jeg vil synes, det var enormt farligt, hvis vi tager det her problem – som er et reelt problem, vi skal gøre noget ved – og alene fokuserer på

tekniske løsninger. Det kan godt være, de kan være en del af løsningen i en eller anden udstrækning, jeg vil ikke udelukke, at de godt kan bidrage, men hvis det her skal løses, skal vi have fat i en hel masse andre ting også, og det vil være meget skævt, hvis Folketinget alene fokuserer på tekniske løsninger.

Den videre diskussion vil jeg så godt være med at diskutere: Er der andre måder at tage fat på det her på, netop nogle sociale løsninger, forholdet mellem voksne og børn, små ting, som vi nævnte før med, hvordan man opstiller computere i rummet, altså hvordan man fungerer generelt på et bibliotek i forhold til, hvad man kan se og hvad man ikke kan se ...

Anden næstformand (Henning Grove):

Ja tak. Så er det hr. Egil Møller.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Som jeg har givet udtryk for heroppe fra talerstolen, har Dansk Folkeparti og jeg sympati for det forslag, der er kommet fra CD, men der er stadig væk noget, der undrer mig, det er, at man den 16. november i år – det er jo ikke lang tid siden – stemte imod et lignende forslag fra hr. Frank Dahlggaard. Og jeg har et par gange citeret, hvad det var, man stemte imod. Er det, fordi man i virkeligheden er for, men når det kommer fra andre her i salen, stemmer man ikke for det? Det skal altså komme fra partiet selv for at få opbakning og støtte. Jeg forstår simpelt hen ikke sammenhængen i det.

(Kort bemærkning).

Lone Yalcinkaya (CD):

Jeg vil sige til Socialdemokratiets ordfører, hr. Thomas Adelskov: Lokalt løser man ikke det problem godt nok. Nej, det gør man ikke. Når man spørger børn, om de har set eller oplevet noget på nettet, som de ikke synes var behageligt, så siger ni ud af ti: Ja, vi har set porno, det var klamt, og så skyndte vi os væk derfra.

Det vil sige, at det problem ikke er løst. Det er ikke løst, når jeg kommer på Gladsaxe Børnebibliotek og konstaterer, at der har siddet børn dagen før mig og surfet og set porno. Så det problem er ikke løst.

Hr. Knud Erik Hansen nævner, at det måske ikke er en teknisk løsning, vi skal arbejde hen imod. Det er meget muligt. Jeg håber, at vi fin-

der en løsning, der er til glæde for børn i denne sammenhæng.

Hr. Egil Møller nævnte, at vi stemte imod et forslag fra hr. Frank Dahlggaard for knap en måned siden. I øvrigt var jeg heroppe og holde en lille tale i forbindelse med hans forespørgsel nr. F 10. Da sagde jeg: Forslaget er altomfattende, der er ikke noget konkret, lad os arbejde konkret på enkelte områder, så vil jeg gerne se på det. Og det er også mit bud i dag.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg kan såmænd udmærket huske, at fru Lone Yalcinkaya nævnte, hvorfor man ikke kunne stemme for det forslag, men så vidt jeg kan se, var det tydeligt afstemt og forklaret, hvad det var, man skulle stemme om.

Jeg har to gange i dag citeret, hvad forslaget gik ud på, og for mig at se, er debatten i dag sådan, at CD naturligvis burde have stemt for det; men jeg tror, det er noget med, at man gerne vil profilere sig, at man fra CD's side godt vil markere, at man er med i debatten.

(Kort bemærkning).

Lone Yalcinkaya (CD):

Jeg har da en oplevelse af, at vi alle sammen vil markere os, om vi hedder CD eller DF, så det er ikke noget overraskende for nogen som helst her i salen.

Forslaget, hr. Frank Dahlggaard kom med, handlede om blade i kiosker, tv-udsendelser, biblioteksudvalg af materialer, dvs. Internet, og det var dér, at det var altomfattende, og at det ikke var konkret. Det var som – ja, hvad skal jeg sige?

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Egil Møller for sidste gang.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Når man står her på talerstolen, skal man referere korrekt, hvad der er foregået. Jeg vil godt citere, hvad forslaget gik ud på:

»Folketinget pålægger regeringen inden den 1. marts 2001 at tage de nødvendige initiativer, som gør det muligt for børn og forældre i Danmark at undgå at blive konfronteret med pornografiske billeder i offentlige rum, herunder bl.a. på Internettet og ukodede tv-kanaler.«

Det var, hvad Folketinget skulle stemme om.

(Kort bemærkning).

Lone Yalcinkaya (CD):

Jeg beklager dybt, hvis jeg har citeret noget forkert her fra talerstolen. Det var nu ikke hensigten. Men hvis jeg nu ikke tager fejl, så mener jeg, der findes regler om, hvordan og hvorledes der skal være udsendelser af pornografisk indhold.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forskningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 6. december 2000, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 19.05